

ליל שבת קודש פרשת בראשית ה'תשס"א

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ז המדבר ממציאות הזיווג ומשלום בית, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), על ידי כוונת אלול שהוא תיקון הברית, האדם זוכה למצוא את זוגו, וגם כשמוצאה, רצונה נמתה אחריו, כי מי שפוגם בברית חס ושלום, אזי קשה לו למצוא זוגו, כי מאחר שנמתה מן הדרך של הקדושה, ופגם בבחינת דרך, על ידי זה אינו מוצא את בת זוגו הנקראת דרך, בבחינת (קדושין ב:) דרכו של איש לחזור אחר אשה, וגם אפילו כשמוצאה, אינה נוטה אחר רצונו, והיא מתנגדת אליו, בבחינת (יבמות ט"ג.) זכה, נעשה לו עזר, לא זכה, כנגדו, אבל כשזוכה לתיקון הברית, אזי בקל מוצא את בת זוגו, וגם רצונה נתהפכת אליו ככל ענין והיא עוזרתו, נמצא שעיקר מציאות זוגו של אדם, וכן שלום ביתו, הבל תלוי בתיקון הברית, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מי שזוכה לתיקון הברית שהוא תיקון המוחין, הרי יש לו שכל ויישוב הדעת אמיתי, ויודע שכל דבר תלוי אך ורק בו יתברך, וזה מכניס בו סבלנות עצומה לסבול כל מה שעובר עליו בחיים, ואינו כועס אף פעם על שום דבר, ועל ידי זה מוצא את זיווגו בקלות, וכן יש לו שלום בית תמיד, כי מיד שאדם מוסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, ומוכן לקבל כל מה שהשם יתברך ממציא לו, אזי לא יהיה קשה לו למצוא בת זוגו, כי הרי שידוכים יש לרוב, עיקר הצרה הוא מה שאדם אומר שאין השידוך הזה מתאים לי, והייתי צריך משהו יותר טוב, ונעשה בכעס ובקפידות למה הציעו לו שידוך פשוט כזה, ומזה בא שדוחה את בת זוגו בשתי ידיים, ואחר כך אינו מבין למה קשה לו למצוא זוגו, וכן כשכבר מתחתן ויש לו אשה, כשיש לו תיקון הברית שהוא תיקון המוחין, אזי שש ושמה מאד על המתנה הטובה שנתן לו הקדוש ברוך הוא, והוא נוהר מאד לכבד ולייקר את אשתו, ויש לו שלום בית נפלא, אבל כשפוגם בברית חס ושלום, ומקלקל את מוחו, אזי הוא תמיד בכעס ובקפידות על אשתו, ואזי כמים פנים אל פנים, גם היא בכעס ובקפידות עליו, ורצונה מתהפכת ממנו, ואין להם שלום בית, ולכן הדבר הראשון הוא, שיחזור האדם בתשובה שלימה על כל מעשיו הרעים, ובפרט על פגם הברית

רחמנא ליצלן, ויבקש ויתחנן ממנו יתברך שיזכה לתיקון הברית שהוא תיקון המוחין, ואזי בקל ימצא את בת זוגו, וגם יהיה לו שלום בית אמיתי, ולא יחסר לו שום דבר כלל.

והנה זה גם מבואר במקום אחר בדברי רביז"ל (שיחות הר"ן סי' רמ"ט), שעל ידי פגם הברית האדם נעשה כעסן וקפדן, בבחינת הנאמר אצל ער (בראשית ל"ח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', למה כתיב רע ולא רשע? אלא זה מלמד שהיה איש רע שקורין "בייז" (כעסן), כי מחמת שנכשל בחטא זה, על ידי זה היה איש רע וכעסן, כי הפגם הזה מכניס כעס וקפידות באדם, עיין שם, וכן אומר רביז"ל (שם סי' קפ"ד) שבהחוטם יכולים להכיר את הנואף, היינו על ידי כעסו וחרון אפו, כי מי שהוא נואף רחמנא ליצלן, מלא כעס וקפידות תמיד, ובקל יכולין להכיר אותו, ולכן על האדם לבקש הרבה ממנו יתברך שיזכה לתיקון הברית תיקון המוחין באמת, ויזכה לעקור מעצמו כל מיני כעס וקפידות, ועל ידי זה יהיה לו שפע דקדושה תמיד.

והנה עיקר פגם הברית מתחיל עם פגם העינים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ה.ח), אין יצר הרע שולט אלא במה שעינו רואה, וכן אמרו (במדבר רבה פרשה י' סי' ו') עינא ולבא תרי סרסורי דעבירה, כי העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים, כי עיקר ניאוף תלוי בעינים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ז'), וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ט:): שמשון הלך אחר עינו, וכמו שכתוב (במדבר ט"ו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות י"ב.) אחרי לבבכם זו מינות, ואחרי עיניכם זו זנות, כי מיד שאדם אינו נוהר בקדושת העינים, ומפקיר אותם להסתכל בכל מה שירצה, זה מביא אותו לידי עבירה חס ושלום, ולכן עיקר עבודת האדם לקדש אור עינו, ולבקש ממנו יתברך שלא ישל בהסתכליות אסורות, ושיזכה לראות מכל דבר חיות אלקותו יתברך, ואזי יהיה לו כלים שלימים לקבל בהם אלקותו יתברך, ויזכה למצוא את זוגו, ולשלום בית אמיתי, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב אצל בריאת האדם, (בראשית ב') לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, ויש להבין מהו הענין של "לא טוב" היות האדם לבדו, שהוא נראה כמו הקדמה אל בריאת האשה, שמחמת ש"לא טוב" היות האדם לבדו, לכן צריך אשה שתהיה לו עזר כנגדו, ומהו המובן בזה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מבואר הענין מאד, כי "לא טוב" פירושו "רע", היינו שעל ידי שבן אדם הוא "לא טוב", והוא אדם רע וכעסן, זה גורם לו להיות לבדו, כי קשה לו למצוא זוגו, וגם אפילו כשמוצאה,

אין לו שלום בית, והיא מנגדת אליו, וגם לאיך גיסא, כל זמן שהוא לבדו, ואינו זוכה למצוא זוגו, הרי קשה לו להגיע לתיקון הברית, כי הוא פלג גופא, ולכן נקרא "לא טוב" - היות האדם לבדו, כי הוא איש רע וכעסן, ומהו התיקון שלו? אעשה לו עזר כנגדו, היינו שיתחתן, ואמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) זכה נעשה לו עזר, לא זכה כנגדו, היינו מקודם יבקש הרבה ממנו יתברך שיזכה להתחתן, ושלא יהיה עוד פלג גופא, וזה הדבר הראשון לתיקון הברית, ואז כשיזכה להתחתן ולחזור בתשובה שלימה על ימי נעוריו, ולהודות לו יתברך על שחנן אותו מתנה טובה כזו למצוא בת זוגו, אזי ישמור עצמו מאד מכעס וקפידות, ואזי אשתו עוזרתו, ותהיה לו לעזר ולסיוע בכל ענין, אבל אם אינו זוכה, ואינו שומר את בריתו כראוי, וגם ממשיך בדרכו הרעה של כעס וקפידות, אזי היא כנגדו, ותהיה מתנגדת אליו, ולכן עיקר עבודת האדם לבקש ממנו יתברך שיזכה לתיקון הברית באמת, ושישמור עצמו מאד מכעס וקפידות, ועל ידי זה יהיה לו אשה כשירה והוגנת שיעזור לו בכל ענין ברוחניות ובגשמיות, אשרי לו.

וחזר מוהרא"ש נ"י וקושר על פי זה את סוף התורה בתחילתה בקשר עליון וחזק מאד, כי הגה התורה הקדושה מסיימת עם הפסוק (דברים ל"ד) ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, ומובא בספרים הקדושים לעיני כל ישראל ראשי תיבות כל"י, כי עיקר הכלי הם העינים של ישראל, ועל ידי קדושת העינים האדם יכול להגיע אל שאר כל הקדושות שבעולם, כי ההתחלה עם העינים, כי אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות, וזהו לעיני כל ישראל - בראשית ברא אלהים, היינו שיהיה האמונה הקדושה והטהורה לפני עיני כל ישראל, שיזכו לראות אלקותו יתברך במו עיניהם, וישמרו עצמם מכל מיני ראיות והסתכליות אסורות, ואזי תמיד יאיר האמונה הקדושה לפני עיניהם, ויראו איך בראשית ברא אלהים, אבל זה אי אפשר כי אם על ידי תיקון הברית תיקון המוחין, ושיהיה האדם איש טוב, בלי כעס וקפידות, וזהו א'ת ה'שמים ו'את ה'ארץ ראשי תיבות בנימטריא טו"ב, כי על ידי קדושת העינים, וקדושת הברית, אזי יתברר לעיני האדם האמונה הקדושה, ויהיה איש טוב וסבלן באמת, וזהו את השמים ואת הארץ, כי יזכה לקשר שמים וארץ יחד, רוחניות בגשמיות, ויזכה למצוא זוגו ההגון, ושהיה לו שלום בית באמת, כי איש הוא בחינת שמים, ואשה היא בחינת ארץ, ועיקר השלימות לקשר שניהם ביחד, ולדעת שבתוך כל עסקי הארץ, יש עבודת השמים, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וזהו עיקר רצונו יתברך, שאדם יחפש וימצא אלקותו יתברך בתוך כל עסקיו הגשמיים, ובתוך כל עניניו בינו לבין אשתו, ויקשר הכל אליו יתברך, ולכן קשור היטיב סוף התורה בתחילתה, לעיני כל ישראל

צריך להיות בראשית ברא אלהים, היינו תיקון הברית התלוי בעינים, שהוא הארת האמונה הקדושה, וזה יביא אותו להיות איש טוב וסבלן, ולקשר ביחד שמים וארץ, שזהו את השמים ואת הארץ, והשם יתברך יזכינו להגיע אל תיקון הברית ותיקון המוחין, ונזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך תמיד מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת בראשית ה'תשס"א

בשבת קודש בבוקר בקידושא רבא דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בספורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבעל תפילה דף שכ"ה עיין שם.

והיה הבעל-תפלה הנ"ל עם אנשיו יושבים חוץ לישוב, כנ"ל, ועוסקים רק בענינים הנ"ל בתפלה ושירות ותשבחות להשם יתברך, וודויים ותעניתים וסגופים ותשובות כנ"ל, גם היה ענין הבעל תפלה הנ"ל, שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך, ואם היה מבין באחד מאנשיו, שלפי מחו הוא צריך לעבודת ה', שיהא הולך מלובש במלבושי זהב, (שקורין גילדין גישטיק) היה מספיק לו, וכן להיפק, שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר, והיה מוציאו מן הישוב כנ"ל, והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בכגדים קרועים ונבזים, היה מנהיגו כך, הכל כפי שהיה יודע צורך הספקת כל אחד ואחד היה מספיק לו, ואצל אלו האנשים, שקרבם להשם יתברך, היה תענית או סיגוף גדול, יקר יותר מכל התענוגים שבעולם, כי היה להם תענוג מן הסיגוף גדול או מתענית יותר מכל התענוגים שבעולם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, והיה הבעל-תפלה הנ"ל עם אנשיו יושבים חוץ לישוב, כנ"ל, ועוסקים רק בענינים הנ"ל בתפלה ושירות, ותשבחות להשם יתברך, וודויים ותעניתים וסגופים ותשובות כנ"ל, כי הבעל תפילה היה יושב עם אנשיו חוץ לישוב, והיה מלמד אותם איך יכולים לשבת בין בני אדם, ולהתעסק עמהם, ואף על פי כן המוח יהיה חוץ מן היישוב לגמרי, כי אם

לשבת מחויב לישוב בפשיטות, הלא המצוה הראשונה בתורה הוא פרו ורבו, להתחתן ולהוליד ילדים ולהקים בית, ולזה בודאי צריכין להיות בתוך הישוב, ולהתעסק עם בני אדם, אבל עיקר הכוונה הוא על מוח האדם, שהמוח יהיה חויב מן הישוב, ויהיה דבוק בו יתברך תמיד, ויעסוק בתפילות שירות ותשבחות תמיד, הן בישיבתו בביתו, הן בלכתו בדרך, והן במיילו בשדה, ובדרך זה הגוף שלו הוא באמת בתוך הישוב, אבל המוח שלו חויב מן הישוב במקום אחר לגמרי.

גם היה ענין הבעל תפלה הנ"ל, שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך, ואם היה מבין באחד מאנשיו, שלפי מחו הוא צריך לעבודת ה', שיהא הולך מלובש במלבושי זהב, (שקורין גילדין גישטיק), היה מספיק לו, וכן להיפך, שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר, והיה מוציאו מן הישוב כנ"ל, והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בבגדים קרועים ונבזים, היה מנהיגו כך, הכל כפי שהיה יודע צריך הספקת כל אחד ואחד היה מספיק לו, כי הצדיק האמת שהוא הבעל תפילה שעוסק תמיד בתפילה אליו יתברך, הוא יודע איך להתנהג אם כל אחד ואחד כפי דעתו ורוחו, כענין שאמר משה רבינו (במדבר כ"ו) 'פקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה, ופירש", שיוודע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד, כי הצדיק האמת מוכרח להיות חכם כזה שיוודע לדבר עם כל אחד ואחד כפי ענינו, ולהוריד עצמו אליו ולהכניס בו השגות אלקות, כי אי אפשר לדבר עם כל אחד ואחד באותו צורה ובאותו אופן, כי כשם שאין פרצופיהם דומים זה לזה, כך אין דעותיהם דומים זה לזה (ברכות נ"ח), ולכן הצדיק צריך להיות לו שפה והבנה אחרת לכל אחד ואחד, ולפעמים יש אחד שהוא שפל ונבזה בעיני עצמו מאד, ואינו יכול להרים עצמו בעבודת השם, ואותו מבין הצדיק שצריכין להלביש בבגדי זהב ולהגדיל את דעתו עד שיבין את חשיבותו ויוקרתו בעיני השם יתברך, ולפעמים יש להיפוך, איש עשיר ומכובד, שהכבוד מעכב ומונע אותו מלהשפיל עצמו לפניו יתברך, ואותו צריכין להלביש בבגדים קרועים ונבזים, כל אחד כפי ענינו ודעתו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שלכן כשזוכין להתקרב אל הצדיק האמת ולהסתובב בין אנשיו, אסור לאחד להסתכל על השני ולקנאות בו, ולשאול קושיות, למה הצדיק אומר לו כך, ולי אומר כך וכו', כי הצדיק מבין את הצטרכותו של כל אחד ואחד, ומדבר עם כל אחד ואחד כפי דעתו וענינו, ואסור לאחד להתבלבל מהשני, רק כל אחד ואחד יעשה כמו שקיבל מן הצדיק, ולא יבלבל עצמו עם אחרים כלל.

ואצל אלו האנשים, שקרבם להשם יתברך, היה תענית או סיגוף גדול, יקר יותר מכל התענוגים שבעולם, כי היה להם תענוג מן הסיגוף גדול או מתענית יותר מכל התענוגים שבעולם, כי הצדיק לימד אותם איך עיקר השתדלותם וטרחתם צריך להיות על צרכי הנשמה, להשלים עצמם בתורה ובתפילה, ולא יעשו עיקר ותכלית מן צרכי הגוף, כי עיקר התענוג והמתיקות הוא כשזוכים ללמוד שיעורי תורה בהתמדה עצומה, ולהתפלל אליו יתברך מלה במלה, ולהתבודד עמו יתברך בכל יום, והתענוג הזה עולה על כל התענוגים, ופעם אמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' י"ז) אם התורה יראה לך הפנים והאהבה שלה, לא תרצה שום דבר רק התורה בעצמה, וכן כשאדם מרגיש מתיקות התפילה, שהוא בחינת מיין מתיקין (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג'), זה תענוג מעין עולם הבא ממש, וזהו הלימוד הנפלא שלמד הבעל תפילה עם אנשיו, ובזה הוציא את מוחם חוץ מן היישוב לגמרי.

והנה בענין התעניתים המוזכרים כאן, הנה ידוע אצלנו איך שרביז"ל בסוף ימיו צוה לנו לא להתענות כי אם התעניתים המבוארים בשולחן ערוך, ואמר, שאלמלא ידע בצעירותו אל מה יכולים להגיע על ידי תפילה והתבודדות, לא היה מסגף את הגוף שלו כמו שסיגף אותו בצעירותו, כי רביז"ל היה מתענה שמונה עשרה פעמים בשנה אחת משבת לשבת, היינו אחרי מלוה מלכה במוצאי שבת עד קידוש בליל שבת הבאה לא היה טועם כלום, ועשה כן שמונה עשרה פעמים בשנה אחת, ועדיין לא מלאו לו עשרים שנה, אבל אחר כל העבודות האלו, צוה לנו בפירוש לא להתענות, ורצה שנרבה מאד בתורה ותפילה, וביותר בהתבודדות אליו יתברך, ואנשי שלומינו אומרים, שרביז"ל היה צריך לסגף את עצמו עם כל כך הרבה סיגופים קשים וכבידים, כדי להגיע אל השגה זאת, לגלות לנו שבאמת אין צריכין להתענות כלל, רק להתמיד מאד בתורה ובתפילה, והבן, והשם יתברך יזכינו להיות מאנשי הבעל תפילה באמת, ולעסוק בתפילה ובהתבודדות כל ימי חיינו, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת בראשית ה'תשס"א

בסעודה שלישית סעודת רעווא הרעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' צ' המדבר מעליית השכינה על ידי שמחה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, כתיב (תהלים ק"ד) אנכי אשמח בה' יתמו חטאים מן הארץ, הנה ידוע, כי כל החסרונות שבאים לאדם, הן באין מחמת השבירה, שנפלו ניצוצות ונחסרו מהשכינה כידוע, והתיקון הוא על ידי שמשמח את עצמו באלקיו, אזי נשלמו כל החסרונות מהשבירה, ונתעלה כל הניצוצות, וזה אנכי אשמח בה', יתמו, ונשלמו כל החטאים, היינו החסרונות, כמו שכתוב (מלכים א' א): "והייתי אני ובני שלמה חטאים", מן הארץ, היינו ארץ העליונה, בחינת השכינה, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מדבר כאן מסוד נסתר מרזי הבריאה שהוא ענין השבירה והרפ"ח ניצוצין של הקדושה שנפלו בין הקליפות, המבואר בכתבי האריז"ל ובספרי קבלה, והענין בקיצור הוא, כי הנה בשעת הבריאה היתה האור אין סוף ברוך הוא בלי צמצום וגבול, והכל היה מלא אלקות, ובמקום מלא הרי אי אפשר להכניס יותר, כי הלא הכל מלא, ואין מקום לבריאה, ולכן בכדי לעשות מקום לבריאה, הוצרך השם יתברך כביכול לעשות מקום חלל ופנוי בתוך האור אין סוף, כדי ליתן מקום להבריאה, וזה נקרא "חלל הפנוי", על שם שהוא מקום שנראה כאילו הוא פנוי מאלקותו יתברך, ובתוכו נעשה הבריאה, והנה בענין החלל הפנוי הזה יש מחלוקת גדול בין המקובלים איך ענינו, אם הוא פנוי פשוטו כמשמעו מאלקותו יתברך, ובתוכו נעשה הבריאה, ואזי יש לאדם בחירה חפשית למצוא השם יתברך בתוך החלל הפנוי הזה, ובדרך זה אחזו כמה מהמקובלים הקדמונים וכן הלכו בדרך זה הגר"א זי"ע ותלמידיו הקדושים, או שגם החלל הפנוי אינו פנוי ממש מאלקותו יתברך, כי אין שייך שום דבר בלתי אלקותו יתברך, רק הוא פנוי לפי מראה עינינו והבנת שכלינו, ועיקר עבודתינו לחזור ולמצוא האלקות שיש גם במקום הזה, וזה היה דרכו של מקובלים אחרים וכן דרכו של הבעל טוב הקדוש זי"ע ותלמידיו הקדושים, שגילו ופירסמו איך שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ואין שום תנועה קטנה שלא יהיה בו אלקותו יתברך, רק למראה עינינו נראה כאילו אין שם אלקות, אבל עיקר העבודה הוא לקדש ולטהר את מוחו עד שיזכה לראות אלקותו יתברך במראה עיניו, וכן מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ד) שכל ענין החלל הפנוי הוא רק במוח האדם, היינו שנסתר ממנו אלקותו יתברך כל זמן שהוא שרוי בקטנות המוחין, אבל מיד שזוכה לעלות לגדלות המוחין, אזי מכיר איך

שאין שום מקום פנוי מאלקותו יתברך כלל, והכל כאשר לכל הוא אין סוף ברוך הוא, וכל הבחירה עולה ונכלל בתוך הידיעה, והאדם נכלל בו יתברך לגמרי.

והנה מחמת שהיתה הבריאה בתוך החלל הפנוי הזה, ואין זוכין לראות אלקותו יתברך בגילוי פתוח מכל דבר, לכן בתחילת הבריאה, אחר החטא של אדם הראשון, נעשה השבירה, ונפלו ניצוצות הקדושה ונחסרו מהשכינה, כי מחמת בהירת האור נעשה עוורון עינים, וריבוי השמן גורם כיבוי הנר, ורפ"ח ניצוצות נפלו לתוך הקליפות (עי' כתבי האריז"ל עין חיים שער רפ"ח ניצוצין למה מספר רפ"ח דייקא), ועיקר עבודתינו להעלות ולתקן רפ"ח ניצוצות אלה, ולבנות את קומת השכינה הקדושה, שזהו סוד (בראשית א') ורוח אלהים מרחפת על פי המים, מרחפ"ת הם אותיות מ"ת רפ"ח, כי רפ"ח ניצוצות אלו מתו ונפלו, ואנחנו צריכין להעלות ולתקן אותם על ידי התורה והמצוות שלנו, כי הניצוצות המתות והנפולות האלו הם בחינת הקושיות והספקיות שנמשכים מן החלל הפנוי, שיש בה יש ואין, מצד אחד מוכרח להיות בה אלקות, כי בלעדו יתברך אין שום מציאות כלל, ומצד שני אין בה אלקות, כי הכל נעלם ונסתר מחמת הבחירה והנסיון, ומזה בא כל הכפירות של הכופרים והאפיקורסים ששואלים (שמות י"ז) היש הוי"ה בקרבינו אם אין, אבל כל זה בא מעמלק, וכמו שכתוב מיד אחר כך, ויבא עמלק וילחם עם ישראל וגו', כי הספיקות נמשכים מעמלק בעצמו, וכמובא שעמל"ק בגמטריא ספ"ק, כי מי שיש לו נשמה וקדושה וטהורה מישראל, אינו שואל שום קושיות וספיקות כלל, רק עובר עם אמונתו על כל הקושיות והספיקות, שעל שם זה נקראים עם ישראל "עברים", שהם עוברים עם אמונתם מן העבר אל העבר, ואינם נשקעים בתוך הקושיות והספיקות הנמשכים מן החלל הפנוי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ד), כי (תהלים קט"ו) למה – יאמרו הגויים, הגויים שואלים למה כך ולמה כך, אבל על עם ישראל נאמר, (שם קמ"ד) אשרי העם שככה לו, שאומרים תמיד "ככה" רצונו יתברך, וכמו שהתבטא פעם רביז"ל, "ווי אזוי? אט אזוי!" (איך? ככה! כלומר, כרצונו יתברך), שזהו עוצם הטובה שעשה עמנו משה רבינו עליו השלום, שפתח לנו התורה הקדושה עם הפסוק בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, בלי שום חכמות וחקירות כלל (שיחות הר"ן סי' ה'), ולכן עיקר עבודתינו הוא באמת להתקרב אל צדיקים אמיתיים שבדור, ולקבל כל דבריהם על ימין ועל שמאל, כי דייקא על ידי אמונת חכמים זוכין לאמונה ברורה בהקדוש ברוך הוא, ולעבור על כל הקושיות והספקיות שנמשכים מעמלק ומהחלל הפנוי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא פרשת בשלח) על הפסוק (שמות י"ד) ויאמינו בהוי"ה ובמשה עבדו, אם במשה האמינו, בה' לא כל שכן, אלא כל המאמין ברועה ישראל מעלה עליו הכתוב כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם, כי

דייקא על ידי אמונת חכמים זוכין להגיע אל אמונה ברורה בהשם יתברך, כי הצדיק יש לו הניגון הנפלא והלימודים הנפלאים, להעלות את כל הנשמות שנפלו לתוך הקושיות והספיקות של החלל הפנוי, ושנתעו מן דרך האמונה, ולהחזירם בתשובה שלימה (ליקושי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ד), ועל ידי שאדם מתקרב אליו וזורק את השכל והחכמה שלו לגמרי, זוכה לעלות אל שורש האמונה, ולתקן את שבירה והנפילה של השכינה הקדושה, ולהתדבק בו יתברך באמת.

וזהו התחלת התורה הקדושה, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, היינו שעיקר התגלות האמונה הקדושה הוא בקישור שמים וארץ יחד, רוחניות בגשמיות, עולם הבא בעולם הזה, ימין בשמאל, כי באמת אין שום פירוד והבדל ביניהם, הרוחניות הוא גשמיות והגשמיות הוא רוחניות, כל השינויים וההבדלים הם רק מחמת החלל הפנוי שנראה כאילו פנוי מאלקותו יתברך, וכאילו הארץ נפרד מן השמים, הגשמיות מהרוחניות, העולם הזה מן העולם הבא, הימין מן השמאל, אבל מיד שאדם זוכה לאמונה ברורה וטהורה, להבין איך שגם בתוך החלל הפנוי יש אלקות, אזי מתגלה לו איך שכל הבריאה כולה הוא חטיבה אחת של אלקות, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל.

וזהו עומק דברי המדרש (בראשית רבה פרשה א' סי' ט"ו) שנחלקו בית שמאי ובית הלל מה נברא תחילה, בית שמאי אומרים השמים נבראו תחילה, ובית הלל אומרים שהארץ נבראת תחילה, ואחר כך בא רבי שמעון בר יוחאי ואומר, תמה אני על אבות העולם כמה נחלקו, הלא שניהם נבראו ביחד כקדירה וכיסויה עיין שם, והנה המחלוקת ביניהם עם ההכרעה של רבי שמעון בר יוחאי, הוא על דרך המחלוקת הנ"ל בין המקובלים בסוד החלל הפנוי, בית שמאי ובית הלל שנותנים קדימה לשמים או לארץ, הולכים בדרך אלו שאומרים שהצמצום והחלל הפנוי הוא כפשוטו, שפנוי משם אלקות לגמרי, ולכן בית שמאי אומרים שהשמים נבראו תחילה, כי לשיטתם עיקר השתדלותו של אדם צריך להיות בדברים רוחניים, ובעסקי שמים, להכיר את הקדוש ברוך הוא למעלה מן החלל הפנוי, ולא ליכנס לדברים גשמיים שפנוי מהם אלקותו יתברך, ולכן כשבא לשמאי גר להתגייר על מנת ללמוד תורה שבכתב או ללמוד כל התורה על רגל אחת וכו' (שבת ל"א.), דחה אותם שמאי באמת הבנין שבידו, כי לפי שיטתו היה בלתי אפשר להם להגיע אל השגות אלקות בדרך כזו מתוך גשמיות עולם הזה, ולכן שיטתו תמיד לחומרא בתוקף הדין, כי העיקר הוא רוחניות ועסקי שמים, אבל בית הלל דרך אחרת היתה להם, והם אומרים שהארץ נבראת תחילה, כי עיקר תכלית הבריאה היתה בשביל

האדם בתוך עולם הגשמי הזה, לעבוד את הקדוש ברוך הוא בתוך הגשמיות שלו, ואפילו אם אינו זוכה להגיע אל השגות גדולות ופנימיות, אבל גם בקיומו התורה והמצוות בתוך גשמיות עולם הזה הוא ממלא את תפקידו ותכליתו שבשביל זה נברא, ולכן היה בידו לקרב גם הגר הנ"ל על ידי אמונת חכמים, כי מקודם למד עמו א' ב' ג' ד', ואחר כך הפך לו, ת' ש' ר' ק', ואמר לו, כמו שסמכת עלי בזה כן תסמוך עלי בכל התורה, כי אין לנו שום הבנה בתורה בלי החכמים האמיתיים, ומיד שאדם מתקרב אל חכם וצדיק אמיתי יש לו תקווה טובה להגיע אל האמונה הקדושה והטהורה בשלימות, וזהו גם על דרך הנ"ל שהחלל הפנוי הוא כפשוטו, ואנחנו צריכין להתחזק בכל כוחינו לעבוד את השם יתברך גם בתוקף הארציות והגשמיות, אבל רבי שמעון בן יוחאי שזכה לגלות לנשמות ישראל את פנימיות התורה, הוא בא והכריע ביניהם, ששמים וארץ נבראו ביחד, כקדירה וכיסויה, כי אין שום הפרש והבדל ביניהם כלל, והרוחניות הוא גשמיות, והגשמיות הוא רוחניות, כי אין שום מקום שיהיה פנוי מאלקותו יתברך כלל, שהוא דרך המקובלים ושל תלמידי הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שגילו שהחלל הפנוי הוא רק למראה עינינו, אבל באמת אין שום מקום פנוי מאלקותו יתברך כלל, ולכן מהתגלות הזוהר הקדוש יוצא לימודי האריז"ל, שגילה איך שבכל פרטי הביאה קשור כל העולמות כולם, וכן המשיך הבעל שם טוב הקדוש זי"ע לגלות לימודים נוראים איך שבתוך כל תנועה ותנועה יש אלקות, ובתוך כל דיבורי בני אדם אפילו דיבורי הגויים, יש אלקות, וכמו שאומר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' נ"ב) מכל הדברים צועק כבוד השם יתברך, כי זהו התגלות הצדיקים הגדולים מייחדי הדורות, שעברו ועלו על החלל הפנוי, וגילו את האלקות שיש גם בתוכו, ועל ידי זה יש תקוה טובה לכל נשמות ישראל להתקרב אליו יתברך באמת.

וזהו מה שמצינו בזוהר הקדוש (פרשת קרח), שהפגם של קרח היה שרצה לעשות הפרש ופירוד בין ימינא ושמאלא עיי"ש, כי קרח פגם מאד באמונת חכמים ולא האמין בדברי משה רבינו שגילה רק אלקותו יתברך, ונדמה לו שלכבודו ולכבוד אהרן הוא דורש, ולכן יצא לחלוק עליו, ועל ידי זה גרם פירוד בין ימין ושמאל, כי משה רבנו מסר נפשו כל ימיו רק לגלות אלקותו יתברך, ולמלאות אל כל החלל הפנוי עם אלקותו יתברך, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ב' סי' כח) משה שמו (כבודו יתברך) אף בחללו של עולם, שנאמר (דברים ד') כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, מהו אין עוד, אפילו בחללו של עולם עיין שם, שזהו הייחוד בין רוחניות וגשמיות, ימין ושמאל, וקרח שחלק על זה ועשה ממנו ליצנות, על ידי זה עשה פירוד והפרש בין ימין ושמאל, ולכן נבלע בתוך

האדמה, היינו בתוך תוקף הארציות ולא נשאר ממנו זכר כלל, ולכן נאמר אחר מחלקותו של קרח, כשרצה הקדוש ברוך הוא להראות לכולם את גודל מעלת משה רבינו, ואיך שהוא יתברך בחר באהרן הכהן מכל שבט לוי, (במדבר י"ז) והנה פרח מטה אהרן לבית לוי, פר"ח הם אותיות רפ"ח, היינו הרפ"ח ניצוצין שנתתקנו על ידי אהרן הכהן, שגילה ופירסם את האמונה הקדושה בעולם, והעלה את הניצוצי הקדושה מתוך הקליפות, ועל ידי זה נעשה יחוד וחיבור בין ימין ושמאל, וקירב את העולם לתיקונה.

וזהו גם מה שמצינו כשרוד המלך עליו השלום, נלחם עם גלית, מצח הנחש, שורש הכפירות והאפיקורסות, (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ד'), אזי כתיב, (שמואל א' י"ז) ויאמר הפלשתי אני חרפתי את מערכות ישראל וגו', חרפתי דייקא, רמז לרפ"ח ניצוצות הנ"ל, שרצה להוריד הרפ"ח ניצוצין חזרה אל תוך הקליפות חס ושלום, כי גלית התיצב נגד האמונה הקדושה, בבחינת (שם) ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיצב ארבעים יום, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ב:) השכם והערב לבטל אותם מקריאת שמע שחרית וערבית, היינו יסוד האמונה, על כן לחם עמו דוד המלך, ואמר (שם) כי מי הפלשתי הערל הזה כי חרף מערכות אלקים חיים, חר"ף דייקא, היינו רפ"ח ניצוצין הנ"ל, ודוד התגבר כנגדו עם כח האמונה, ועל ידי זה הכניע את טומאתו והחזיר את האמונה הקדושה בתוך נשמות ישראל, והעלה את הרפ"ח ניצוצין אל מקומם הראוי.

וזהו מה שמסיים רבינו"ל בתורה זו, שעל ידי שמחת המצוות, האדם זוכה להעלות את הניצוצי הקדושה מתוך הקליפות, כי העיקר הוא שמחת המצוות, לקיים אותם בשמחה עצומה ובלב שלם, וכמובא בדברי רבינו"ל (ספר המדות אות שמחה סי' א') כשאדם עושה מצוה בשמחה זה סימן שלבו שלם לאלקיו, כי על ידי שמחת המצוות האדם עולה להשיג אורו יתברך למעלה מנפשין רוחין ונשמתין, עד שמגיע להשיג אלקות בבחינת מטי ולא מטי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ד), כי עיקר השלימות לשמוח כל כך בקיום המצוות, עד שאינו צריך שום שכר על המצוה, רק שיזמין לו השם יתברך מצוה אחרת, כי הוא שמח כל כך עם המצוה עד שרואה כביכול את הקדוש ברוך הוא בשעת קיום המצוה, וכמו שכתוב במצוות ציצית (במדבר ט"ז) וראיתם אותו, ואיתא בירושלמי (ברכות פרק א' הלכה ב') היינו השכינה הקדושה, שזוכה לראות את השכינה על ידי מצות ציצית, וזה נקרא נבואה באספקלריא המאירה, שמאיר אצלו המצוה עד שמרגיש שכר המצוה בתוך קיום המצוה בעצמה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ה'), ולהגיע אל השגה כזאת אי אפשר כי אם על ידי שמקורב אל צדיק אמיתי, שמאיר

בו אורו יתברך, ומלמד אותו מהו חשיבות ויקרת המצוות באמת, ולכן דייקא על ידי שאדם שמה בקיום המצוות, הוא מעלה את השכינה מנפילתה, ומוציא הרפ"ח ניצוצין מתוך הקליפות, וזוכה להביא את כל הבריאה אל תיקונה בשלימות, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולקבל מהם לימודם הנפלאה, עדי נזכה לאמונה זכה וטהורה בו יתברך, ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

